

construite pentru alt scop decât acela de a adăposti spectacole muzicale (și unde în consecință fosa a trebuit adăugată în fața scenei, perdeaua de sunete orchestrale blocând astfel sistematic trecerea glasurilor).

Foarte buni cântăreți și actori (nu întâmplător, chiar în 2008 și pentru rolul din acest spectacol, Valentina Kosobuțkaia a fost distinsă cu Premiul „Masca de Aur”, iar Karina Cepurnova, Olga Lozovaia și Ivan Korâtov au primit Premiul orașului Sankt-Petersburg), dar și dansatori reductabili (îndeosebi Olga Lozovaia și Ivan Korâtov, care evoluează în câteva numere de-a dreptul periculoase!), artiștii trupei au cooptat pentru acest turneu și doi membri de prestigiu ai altor teatre (Alekssei Korovin de la Opereta moscovită, laureat al unor Concursuri internaționale, și Valeri Nikitenko de la Teatrul de Comedie „Akimov”, artist emerit al Rusiei), cu care – la rândul lor – ceilalți componenți ai echipei (Marina Ulanova, Nikita Zaharov și Vladimir Jaroș) au colaborat la același înalt nivel interpretativ.

Au stârnit, de asemenea, ropute de aplauze cele câteva expresii românești rostite în unele momente comice, ca și preambulul cerând închiderea celulelor: în sală, o doamnă – care în cele din urmă se va dovedi a fi fost un bărbat în travesti – vorbește foarte tare, rusește, la telefon; un domn – care mai apoi va urca pe scenă, devenind unul dintre personajele operetei – o roagă să înceteze; doamna refuză, protestând zgomotos; când domnul cheamă plasatorii spre a o scoate din sală, doamna se adresează spectatorilor, în românește, avertizându-i că oricare dintre ei va păți la fel dacă nu-și oprește mobilul...

Slovacii, între Bernstein și Bregović

Dacă printre teatrele de operetă invitate în Festival s-a aflat și unul de operă, firește că el n-a participat cu vreuna dintre partiturile lui Verdi, Donizetti, Ponchielli, Cilea, Puccini sau Gounod (în care de-a lungul vremii au evoluat artiști de faimă mondială precum Edita Gruberová sau Sergej Kopčák – glorie ale școlii muzicale slovace), dar nu s-a înfățișat la București nici cu vreun vodevil sau *musical*, ci cu un spectacol coregrafic: **Gypsy Roots**.

În pragul aniversării unei jumătăți de veac de la înființarea sa (inițial, ca secție a Teatrului „Jozef Gregor Tajovsky” din Zvolen), Opera de Stat din Banska Bystrica posedă o trupă de dansatori capabili deopotrivă de precizie și maleabilitate, înzestrați cu o vivacitate de invidiat și cu un simț al ritmului ce le permite până și să-și creeze singuri fondul sonor pe care evoluează (în două numere ale spectacolului – nu întâmplător, cele mai izbutite dintre acelea de ansamblu), utilizând diversele pseudoinstrumente de percuție avute la-ndemână (de la palme și tălpi, la bețe, lanțuri și diverse recipiente din material plastic). În plus, interpreții rolurilor principale – Marek Štellár, Michal Majer și Tibor Belan (banda de „nazi” înarmați cu bâte de base-ball), Adam Kavec (Îngerul păzitor) și mai ales Veronika Szabová și Andrej Andrejković (blonda Dara și țiganul Čoban, cuplul persecutat de prejudecățile rasiale) – sunt artiști care-și pun o puternică amprentă personală asupra personajelor interpretate.

Acrobatică până la risc, duetele de dragoste (îndeosebi acela ce se desfășoară *în și pe...* cada de baie!) etalează o virtuozitate eclatantă, în vreme ce ritmurile îndrăcite ale dansurilor de grup dinamizează până la frenezie desenul coregrafic conceput cu autenticitate și fantezie de către Dana Dinková și Jaroslav Moravčík. O singură rezervă aș formula, totuși, asupra nuanțelor de obscenitate ce se observă în desfășurarea orgiei generalizate din afara camerei nupțiale... Și voi contrazice vehement pretenția autorilor cum că acesta ar fi un spectacol de *teatru-dans*: el este un balet sadea, și încă edificat pe structura vocabularului neoclasic!

În ciuda lăudabilelor eforturi de a picta, în aceste **Rădăcini țigănești**, o frescă a caracteristicilor și tradițiilor etniei rome în cele mai contradictorii împrejurări ale existenței (visul și lascivitatea, bocetul și beția, nunta și înmormântarea, petrecerea și priveghiul ș.a.m.d.), autorul libretului (nespecificat în programul de sală: o fi aceeași Dana Dinková, care semnează și regia?) vedește o totală lipsă de originalitate, acțiunea dramatică nefiind altceva decât o transpunere a celebrului musical *West Side Story*, agrementată ce-i drept cu un element suprarealist: Îngerul protector (care procedează însă... discriminatoriu, înviindu-l doar pe țigan, nu și pe iubita lui!).

Dacă partiturii americanului Leonard Bernstein i-a luat locul aici muzica sârbului Goran Bregović, decorurile lui Peter Jankú trimit la acelea din peliculele bosniacului Emir Kusturića (vezi dormitorul sordid, în care patul, cada și closetul se află laolaltă); din alt film (mai... citadin) sunt doar porțile metalice degradate, prevăzute cu scări de incendiu, ce permit mobilarea dimensiunii verticale a scenei prin forme și mișcări a căror incontestabilă plasticitate este accentuată de cromatică și croiala costumelor imaginate de Larisa Výchová.